

ÄRENDE

Ansökan om vistelselov och avvikande från fridlysningsbestämmelserna för bedrivande av vetenskaplig forskning inom Valsörarna - Björkögrundens naturskyddsområde (YSA107108)

ANHÄNGIGGÖRANDE

12.5.2025

SÖKANDE

Ostrobothnia Australis r.f.

ANSÖKAN

Som upprätthållare av Valsörarnas biologiska station, som också fungerar som officiell fågelstation, koordinerar och ansvarar föreningen Ostrobothnia Australis r.f. (OA) för större delen av forskningsverksamheten inom naturskyddsområdet. Som chef för biologiska stationen fungerar Niclas Fritzén. Naturskyddsområdets fredningsbestämmelser betonar vetenskaplig forskning som grund för beviljande av undantag från fredningsbestämmelserna och för vistelselov. Större delen av verksamheten koncentreras till Valsörarnas kärnområde, dvs. exklusive Björkögrund. Inom den traditionella fågelstationsverksamheten vid biologiska stationen samlar OA systematiskt in och sammanställer data om flyttande och rastande fåglar, huvudsakligen på Valsörarnas huvudöar. Detta sker genom observation och fångst för ringmärkning. Vart tredje år (senast år 2024) utför OA en omfattande kartläggning av häckande skärgårdsfåglar inom Valsörarnas kärnområde. På basen av inventeringarna har det häckande skärgårdsfågelbeståndets storlek i stort sett halverats under 2000-talet. Den mest drastiska minskningen gäller tobisgrissla, fiskmås och ejder. Andra arter som minskat märkbart är vigg, svärta, silltrut, rödbena, roskarl, stjärtand och skräntärna. Berganden har försvunnit helt. Under olika inventeringar de senaste åren har konstaterats att äggplundring och annan predation skett på en stor del av de undersökta öarna. OA kommer därför under de närmaste åren att försöka klargöra olika orsaker till fåglarnas nedgång, följa upp vissa arters ungtproduktion men även fokusera på reella skyddsåtgärder för de häckande fåglarna. Till viktiga skyddsåtgärder hör bekämpning av arter med främmande ursprung såsom mårddhund och mink, men även en reducering av bl.a. rävsstammen bör övervägas. Andra fågelskyddsåtgärder som är holkprojekt

för skrake och knipa samt häckningslådor eller andra örn- och kråksäkra boplatser för ejder. Det kan också vara en möjlighet att med konstgjorda bon försöka förbättra tobisgrisslans häckningsmöjligheter på vissa små stenskar.

Ansökan omfattar 12 punkter. Personer som kan komma att delta i respektive aktivitet listas efter punkten. Förutom dessa kan enskilda andra delta i verksamheten, men dessa meddelas delägarlaget på förhand om de deltar i något där avvikande från fredningsbestämmelserna krävs enligt nedanstående punkter. Om området inte specificeras skilt per del, gäller ansökan hela naturskyddsområdet. Vid all verksamhet görs ett aktivt undvikande av störning av häckande och rastande fåglar, och landstigningar under häckningstiden görs inte längre än nödvändigt och inte under för fåglarna ofördelaktig väderlek. Då övernattning sker i samband bedrivandet av forskningen sker den huvudsakligen på den biologiska stationen, men vid verksamhet som sker nattetid invid fyren (bl.a. fladdermusfångst) kan även fyrvaktarbostäderna utnyttjas. Resultaten redovisas i rapportform eller publiceras i tidskriften OA-Natur. I de senaste numren finns sammandrag av stationsverksamheten samt noggrannare redogörelse över undersökningarna.

Lovet söks för perioden 1.6.2025–31.5.2026

1) Räkning av fåglar på Valsörarnas huvudöar

Jan Hägg, Christer Hangelin, Ari Lähteenpää, Niclas Fritzén, Siri Fritzén, Henry Pihlström, Ralf Wistbacka, Tuija Warén, Leo Saarijärvi, Pasi Reunanen, Mats Björklund, Martti Hario, Erik Isakson, Gunnar Stara, Pehr-Erik Andersson, Kristian Lindqvist, Henry Pihlström, Håkan Eklund, Roland Lillkåla, Staffan Blom, Anne Paadar, William Velmala, Sannakajsa Welmala, Johan Sandén, Pekka Peura, Tomas Lövdahl, Olli Autio, Ariel Ahlblad, Håkan Johansson, Anna Sundelin, Carl-Anders Lundberg, Janne Ahlmark, Leif Ahlmark, Leif Öling, Mona Burman, Pekka Pyylampi, Vili Pyylampi, Ismo Kreivi, Jannike Nynäs, Marcus Blomstedt, Kim Jaatinen, Thomas Hultén, Emilie Suominen, Tero Piikkilä, Kurt Taxell, Asko Ijäs, Karri Jutila, Vilja Tähtinen, Minna-Mari Harju, Marko Palomaa, Miia Vistbacka, Rune Jakobsson.

2) Skärgårdsfågelkartering samt uppföljning av fåglarnas kläckningsframgång och ungtproduktion samt faktorer som inverkar på dessa

Martti Hario, Niclas Fritzén, Erik Isakson, Ralf Wistbacka, Pekka Peura, Tuija Warén, Pasi Reunanen, Ari Lähteenpää, Jan Hägg, Asseri Laitinen, Anna Sundelin, Stefan Sjöholm, Kim Jaatinen, Anders Isaksson, Tero Piikkilä, Janne Aalto, Hanna Aalto.

3) Ringmärkning av pärl- och hornugglor under höstflyttningen samt fågelstationsringmärkning

Jan Hägg, Pekka Peura, Tuija Warén, Ismo Nousiainen, Jouni Kannonlahti, Mikko Hänninen, Ismo Kreivi, Håkan Eklund, Juha Pikkarainen, Asseri Laitinen, Tomas

Lövdahl, William Velmala, Hanna Tuominen, Petri Ruostetoja, Stefan Sjöholm, Kristiina Rintamäki, Esko Lehtiniemi, Niclas Fritzén, Piia Raunio, Heli Kuurne, Jenni Lindstedt,

Ari Rantamäki, Antti Below, Roland Lillkåla, Jani Vastamäki, Akseli Rantamäki, Gunnar Stara, Minna-Mari Harju, Marko Palomaa, Jani Virtanen.

4) Radiomärkning av tajgasångare och andra flyttande fåglar

Niclas Fritzén, samt i föregående punkt nämnda ringmärkare

5) Förhindrande av kråkhäckning på viktiga fågelskär

Niclas Fritzén

6) Ringmärkning av kråkungar födda i skärgården

Jouni Kannonlahti, Asseri Laitinen, Niclas Fritzén

7) Inventering av häckande tornfalk

Asseri Laitinen, Niclas Fritzén

8) Undersökning av migrerande och lokala fladdermöss på Valsörarna

Niclas Fritzén, Kati Suominen, Jarmo Markkanen, Ville Vasko, Eeva-Maria Tidenberg, Anna Blomberg, Johanna Yliportimo, Hanna Tuominen, Petra Rinne, Miika Kotila, Rasmus Karlsson, Emma Kosonen, Torgny Backman, Ralf Hurst, Johanna Hurst, Risto Lindstedt, Timo Metsänen, Teemu Virtanen, Lothar Bach, Petra Bach, Mark Roper, Markku Lappalainen, Heather Wood, Johnny de Jong, Morgan Hughes.

9) Vresrosbekämpning

Arbetet koordineras av Lise-Lotte Flemming. Deltagarna meddelas markägaren på förhand.

10) Valsörarnas spindelfauna samt insektkarteringar

Niclas Fritzén

11) Avlägsnande av invasiva däggdjursarter

Undantaget som söks gäller för OA:s medlemmar men under koordination av stationschefen. Med lovet som OA beviljades år 2023 fångades totalt sex minkar i Valsörsarkipelagen.

12) Övervakning av naturskyddsområdet

Niclas Fritzén

Ansökaren har kompletterat ansökan med tillstånd till av markägaren Björkö Delägarlag 13.5.2025. Markägaren har konstaterat att punkt 12 godkänns inte förutom fiskeriövervakning i och med att OA inte har myndighetsstatus.

NTM-CENTRALENS AVGÖRANDE

NTM-centralen beviljar personerna som nämns i ansökan, tillstånd att utföra forsknings- och skötselverksamhet och vistas inom naturskyddsområdet YSA107108 och övernatta på Valsörarnas huvudö och i fyrvaktarbostäderna enligt ansökan och de villkor markägaren har ställt. Tillståndet beviljas på följande villkor:

- Tillståndet är i kraft 1.6.2025–31.5.2026.
- En kopia av detta beslut måste finnas till påseende på biologiska stationen.
- Sökanden skall informera forsknings- och bekämpningspersonal om lovets begränsningar.
- När man rör sig på området bör man undvika att störa de häckande och rastande fåglarna.
- Sökanden ansvarar för att andra nödvändiga tillstånd har ansökts för verksamheten
- En rapport om användningen av tillståndet samt resultaten av olika delprojekt skall sammansättas och tillställas NTM-centralen senast 30.6.2026.

Motiveringar

Enligt fridlysningsbestämmelserna för Valsörarna-Björkögrundens naturskyddsområde (YSA107108) är det förbjudet att vistas mellan den 1 maj och den 31 juli med undantag av vissa områden, bl.a. stigen mellan sjöbevakningsstationen, fyren, Båthusviken och Garpörshamnen. Övernattning är förbjudet med undantag av tillfällig tältning på anvisade områden bl.a. på Ebbskär. Enligt fridlysningsbestämmelserna är det också förbjudet att insamla, bryta och skada växter; jaga, döda, fånga och ofreda djur samt all annan verksamhet, som kan ändra områdets natur eller inverka ofördelaktigt på bevarandet av den naturliga växtligheten eller djurlivet.

Enligt 54 § i naturvårdslagen får NTM-centralen i enskilda fall bevilja undantag från fridlysningsbestämmelserna för ett naturskyddsområde, om undantaget inte äventyrar de syften för vilka området inrättades och det behövs för skötseln och användningen av området eller för forskning.

Med hjälp av fågelobservationsverksamhet och annan inventerings- och forskningsverksamhet på Valsörarnas biologiska station och annorstädes på naturskyddsområdet får man erforderliga data för skyddet och skötseln av naturskyddsområdet. Bekämpning av vresros kan anses höra till ändamålsenlig skötsel av naturskyddsområdet. Förhindrande av Kråk häckning, samt avlägsnandet av invasiva arter kan anses gynna fågellivet på området och därför inte äventyra grunderna för skyddet.

NTM-centralen anser att avvikelse enligt ansökan från fridlysningsbestämmelserna för naturskyddsområden inte äventyrar grunderna för skydd av området. Fågelobservationer och annan undersökning utförs i ett Natura 2000 område (Kvarkens skärgård, FI0800130). Det är inte sannolikt att verksamheten betydligt skulle försämra de naturvärden för vars skydd området införlivats i nätverket Natura 2000.

BESLUTETS VERKSTÄLLBARHET

Förhindrande av Kråk häckning skall utföras innan skärgårdsfåglarna påbörjat sin häckning och innan kråkan har ägg i boet. Ringmärkningar och inventeringar av fåglar skall utföras under fåglarnas häckningstid. Det kan anses vara av betydande allmänt intresse att uppgifterna som fås via den ovan nämnda forskningsverksamheten är kontinuerliga och oavbrutna. Beslutet är till sin natur sådant att det bör verkställas omedelbart och ett allmänt intresse kräver att verkställigheten av beslutet inte uppskjuts.

Med hänsyn till dessa motiveringar besluter NTM-centralen med stöd av Lag om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) 122 § 3 mom att detta beslut bör följas oberoende av möjlig ansökan om ändring.

TILLÄMPADE LAGRUM OCH BESTÄMMELSER

Naturvårdslag (9/2023) 54 §

Beslut om inrättande av naturskyddsområden på privatägd mark
8.7.1977 BII-142

Lag om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) 122 § 3 mom.

Lag om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet
(2003/13) 19 §

Lag om grunderna för avgifter till staten (1507/1992) 6 § och 8 §

Statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer 2025 (794/2025)

MER INFORMATION

Mer information ges av överinspektör Johanna Mykkanen,
johanna.mykkanen@ely-keskus.fi, tfn 0295 502 7037

SÖKANDE AV ÄNDRING

Ändring i detta beslut får sökas genom besvär till Vasa förvaltningsdomstol. Besvärans anvisning medföljer som bilaga.

GODKÄNNANDE AV DOKUMENT

Detta dokument har godkänts elektroniskt i ämbetsverkets elektroniska ärendehanteringssystem. Anteckning om godkännande finns på dokumentets sista sida.

Dokumentet har beretts i gruppen för naturskyddstillsyn och godkänts elektroniskt i ämbetsverkets elektroniska ärendehanteringssystem. Ärendet har föredragits av överinspektör Johanna Mykkänen och avgjorts av gruppchef Johanna Kullas. Uppgifter om godkännande finns på dokumentets sista sida.

BILAGOR

Besvärсанvisning

AVGIFT

Beslutet är avgiftsfritt

BESLUT

Till sökanden som elektronisk delgivning

FÖR KÄNNEDOM

Björkö delägarlag

Miljöministeriet

Finlands miljöcentral

Korsholms kommun

Polisinrättningen i Österbotten

Gränsbevakningsväsendet, Västra Finlands sjöbevakningssektion

Natur och Miljö r.f.

SLL Pohjanmaan piiri ry

Vasa miljöförening r.f.

Merenkurkun lintutieteellinen yhdistys ry

Intresseföreningen för en levande skärgård r.f.

Tapiola ry

Tämä asiakirja EPOELY/4033/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/4033/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kullas Johanna 16.06.2025 12:15

Mykkänen Johanna 13.06.2025 18:07